Balakən: Sosial-iqtisadi uğurlar fərəh doğurur

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin möhkəmlənməsinə, hərtərəfli inkişafına yönəlmiş Heydər Əliyev strategiyasının Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində ölkəmiz 2019-cu ildə də ciddi uğurlar qazanmışdır. Dövlət idarəçiliyi daha da təkmilləşdirilmiş, iqtisadi islahatlar davam etdirilərək bütün sahələrin, eləcə də qeyri-neft sektorunun inkişafı təmin olunmuş, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi üçün önəmli tədbirlər həyata keçirilmişdir.

2019-cu ildə də ölkəmiz xarici əlaqələrin genişlənməsi, beynəlxalq aləmdəki nüfuzunun möhkəmlənməsi sahəsində bir sıra uğurlara imza atmışdır. Beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsində mühüm rolu olan Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Zirvə Görüşünün, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə görüşünün Bakıda keçirilməsi, Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti ölkəmizə göstərilən böyük inam və hörmətin göstəricisidir. Rusiya Federasiyasının Soçi şəhərində "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar

sessiyasında Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli çıxışı və böyük hörmətlə qarşılanması da Azərbaycan diplomatiyasının sanballı uğurlarından biridir. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev yerli jurnalistlərə müsahibəsində diplomatik uğurların və əlaqələrimizin genişlənməsi barədə demişdir: "Bizim ənənəvi tərəfdaşlarla əlaqələrimiz daha da yüksək pilləyə qalxıbdır, qonşu ölkələrlə bir çox təşəbbüslər irəli sürülüb, bir çox önəmli razılaşmalar əldə edilib. Bu əlaqələr qarşılıqlı anlaşma, qarşılıqlı hörmət, qarşılıqlı maraqlar və bir-birinin işinə qarışmama prinsipləri əsasında qurulubdur".

Ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin güclənməsində, faydalı beynəlxalq əməkdaşlığın qurulmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın da böyük rolu vardır. UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının Bakıda yüksək səviyyədə keçirilməsi bu təşkilatla səmərəli əməkdaşlığın nəticəsidir. Mehriban xanım Əliyevanın Rusiya Federasiyasına rəsmi səfər zamanı "Dostluq" ordeni ilə təltif edilməsi də onun beynəlxalq arenada yüksək nüfuz qazanmasının göstəricilərindəndir.

Hazırda bütün dünyada nümunə kimi göstərilən inkişafın Azərbaycan modelinin ən səciyyəvi cəhətlərindən biri ölkənin regionlarının tarazlı inkişafının təmin edilməsi ilə bağlıdır. Son 15 ildə ölkədə iqtisadi potensialın artması, infrastruktur təminatının, kommunal xidmətlərin keyfiyyətinin daha da yüksəlməsi, biznes və investisiya mühitinin, əhalinin rifahının yaxşılaşması və digər parametrlər baxımından paytaxt Bakı və digər iri şəhərlərlə regionlar arasındakı fərq, demək olar ki, tam aradan qalxıb. Respublikamızda Prezident İlham Əliyev tərəfindən məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən siyasət sayəsində bütün ölkəboyu inkişaf təmin edilib, ayrı-ayrı bölgələr tarixən formalaşan ənənələrinə, əmək ehtiyatlarına uyğun olaraq respublikanın ümumi tərəqqisi prosesinə qoşulub. Son 15 ildə Azərbaycanın bölgələrinin sürətli inkişafının təmin edilməsində 2004-cü ildən etibarən Prezident İlham Əliyevin müvafiq fərmanları ilə qəbul edilən regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət proqramlarının mühüm rolu olub. İndiyədək tarixi əhəmiyyət daşıyan Dövlət proqramlarının uğurla reallaşdırılması Azərbaycanın bölgələrinin simasını dəyişib, regionları da iqtisadi güc amilinə çevirib.

Ölkə rəhbərliyinin göstərdiyi diqqət və qayğı regionların inkişafını daha da sürətləndirmiş, nəticədə sosial-iqtisadi uğurlar günbəgün artmışdır. Respublikamızın şimal-qərb qapısı sayılan Balakən rayonunda da son illərdə yüksələn xətlə uğurlar təmin olunmuş, əhalinin həyat səviyyəsi xeyli yüksəlmişdir. Rayonda bütün infrastruktur layihələr müasir tələblər səviyyəsində qurulmuş və bu yönümdə işlər davam etdirilməkdədir. Əhalinin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, onların qaldırdıqları problemlərin operativ həlli, müntəzəm keçirilən səyyar görüşlər aztəminatlı ailələrdən olan vətəndaşlarımıza xüsusi diqqət və qayğı Balakən Rayon İcra Hakimiyyəti rəhbərliyinin gündəlik diqqətindədir. Məhz bu səbəbdəndir ki, rayonda məmur-vətəndaş ünsiyyəti möhkəm təmələ söykənir.

Balakən rayonunda iqtisadiyyatın əsasını kənd təsərrüfatı təşkil edir. Rayonda mövcud iqtisadi potensialdan səmərəli istifadə olunması, ixracyönümlü sahələrin inkişaf etdirilməsi istiqamətində tədbirlər 2019-cu ilin ikinci yarısında davam etdirilib. Belə ki, builki mövsümdə balakənli kümçülər 44,1 ton yaş barama istehsal edərək "Azəripək" MMC-yə təhvil veriblər. Proqnoz tapşırığa 102,6 faiz əməl olunub. Yaş barama istehsalı ötən illə müqayisədə 14 tondan çox artıb. Rayon üzrə 311 nəfər kümçüyə 218,1 min manat subsidiyanın, həmçinin baramanın deyərinin ödənilməsi təmin edilib.

2019-cu ilin birinci yarısında Balakən rayonunda ümumi məhsul buraxılışının həcmi ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 8,6 faiz artaraq 95,2 milyon manat olub. Birinci yarımillikdə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı 10,2 faiz, rabitə xidmətlərinin həcmi 8,2 faiz, tikinti işlərinin həcmi 36,1 faiz, pərakəndə əmtəə dövriyyəsi isə 3,7 faiz artıb. Birinci yarımillikdə istehsal olunan kənd təsərrüfatı məhsulunun 49,9 faizi bitkiçilik, 50,1 faizi heyvandarlıq məhsullarının payına düşmüş, ümumi məhsul istehsalının rayon əhalisinin hər bir nəfərinə düşən həcmi 967,3 manat təşkil etmişdir.

Kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi üçün görülən zəruri tədbirlər nəticəsində rayonda 01.07.2019-cu il vəziyyətinə 13684,7 hektar sahədə yazlıq və payızlıq əkinlərin aparılması təmin edilmişdir. Onun 1673,7 hektarı payızlıq taxıl, 12011,0 hektarı isə yazlıq əkinlərdir. Yazlıq əkinlərin 2280,0 hektarı tərəvəz, 338,0 hektarı bostan, 597,0 hektarı kartof, 195,0 hektarı lobya, 7213,0 hektarı qarğıdalı, 64,0 hektarı soya, 874,0 hektarı yonca, 450 hektarı isə tütün sahələridir. Taxıl biçini optimal müddətə başa çatdırılmaqla sahələrdən 4715,5 ton taxıl biçilmiş, məhsuldarlıq göstəricisi 28,1 sentner olmuşdur, istehsal olunmuş taxılın 3402,0 tonunu buğda, 1313,5 tonunu isə arpa təşkil etmişdir.

Balakən rayonunda bitkiçiliklə yanaşı, heyvandarlığın da inkişaf etdirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılmış, keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən iribuynuzlu mal qaranın sayı 1,1 faiz, xırdabuynuzlu malın sayı isə 5,8 faiz artmışdır.

Ötən təsərrüfat ilində balakənli fermerlər 450 hektar sahədə tütün yetişdirmişlər. Artıq təsərrüfatlardan tütün tədakürünə başlanılıb. Mövsümün əvvəlindən indiyədək "Azərtütün" MMC-nin rayonda fəaliyyət göstərən emal məntəqəsinə 417 ton "Virciniya" növlü yaşıl tütün kütləsi, "Azəri" Korporasiyasına 35 ton "Virciniya" növlü quru tütün, "İlham" MMC-yə 3,6 ton "İmmuniy" növ tütün təhvil verilib.

Fındıqçılığın daha da inkişaf etdirilməsi məqsədilə bu ilin yaz aylarında rayon ərazisində 400 hektar sahədə yeni fındıq bağları salınaraq, bağların ümumi sahəsi 10 min 344 hektara çatdırılıb.

2019-cu ildə suvarma kanallarında 126,8 min kubmetr, çaylarda 368,2 min kubmetr həcmində məcra təmizləmə, Mahamalar kəndinin sel sularından müdafiəsi üçün Balakənçayın daş-beton bəndlərində 1600 kubmetr həcmində cari və əsaslı təmir işləri aparılıb. Əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması və əhalinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi məqsədi ilə İtitala, Kortala, Püştətala, Qazma, Şambul, Xalatala, Qaysa, Meşəşambul və Şərif kəndlərində, ümumilikdə, 9 subartezian və artezian quyusu qazılıb.

Balakən-Qazbinə-İtitala avtomobil yolunun tikintisi davam etdirilib, yolun əsası 6,1 kilometrlik hissəsinə iki lay asfalt-beton örtük, 10,2 kilometrlik hissəsinə isə örtüyün alt layı döşənib.

Balakən şəhərində "ASAN xidmət" mərkəzinin inzibati binasının, Balakən paylayıcı elektrik şəbəkəsinin inzibati binasının və idarəetmə mərkəzinin tikintisi davam etdirilib, Tülü və İtitala kənd uşaq bağçalarının təmiri başa çatdırılıb.

Tədris ilinin sonuna məktəblərdə biliyi qiymətləndirilənlərin 99,8 faizi müvəffəq qiymət almışdır. Məktəblərdə müxtəlif növ tədbirlərin, yarış və müsabiqələrin keçirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılmış, həmin tədbirlərin nəticələri tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Məlumdur ki, yola saldığımız 2019-cu il ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin xüsusi sərəncamı ilə "Nəsimi ili" ili kimi qeyd olunmuşdur. Bu təşəbbüsə qoşulan balakənlilər böyük mütəfəkkir şair Seyid İmadəddin Nəsiminin yubileyinin təntənə ilə qeyd olunması üçün rayon icra hakimiyyəti başçısının təsdiq etdiyi sərəncamına uyğun olaraq geniş və rəngarəng tədbirlər həyata keçirmişlər. Böyük şairin ədəbi irsinin öyrənilməsi, təbliğ olunması üçün ədəbi-bədii gecələr təşkil olunmuş, məktəblərdə xüsusi güşələr yaradılmış, şairin əsərlərindən nümunələr səsləndirilmişdir.

Fənn olimpiadalarının I turunda iştirak edən 421 şagirddən 91-i II tura vəsiqə qazanmışdır. Burada tarix, Azərbaycan dili, coğrafiya, riyaziyyat və biologiya fənlərinin nəticələri qənaətbəxş olsa da, kimya fənni üzrə 1 nəfər belə II tura vəsiqə qazana bilməmişdir. Respublika turuna vəsiqə qazanmış 3 nəfərdən 1-i Nizami adına şəhər 1 saylı tam orta məktəbin IX sinif şagirdi Məmmədov Müslüm Qasım oğlu tarix fənni üzrə respublikada 1-ci yeri tutmuşdur. Qeyd olunmalıdır ki, fənn olimpiadaları ilə başqa növ elmi yarışlarda əsasən rayonun iki məktəbinin-liseyin və Nizami adına şəhər 1 saylı tam orta məktəbin şagirdləri yüksək nəticələr əldə ediblər.

Rayonda bədən tərbiyəsi və idmanın kütləviliyinin artırılması məqsədilə keçirilən rayon səviyyəli idman yarışları və birinciliklərdə 2820 idmançı iştirak etmişdir. Həmçinin, 16 respublika səviyyəli birincilik, çempionat və turnirlərdə 132 idmançının iştirakı təmin edilmişdir. Həmin yarışlarda idmançılarımız 6 dəfə I yeri, 5 dəfə II yeri, 2 dəfə isə III yeri tutmuş, ümumilikdə 13 medal qazanmışlar. İyun ayında İspaniyanın Pontevedra şəhərində keçirilən sərbəst güləş üzrə gənclər arasında Avropa birinciliyində rayonumuzun idmançısı Asxab Həmzətov II yeri tutaraq gümüş medala layiq görülmüşdür.

Mövsüm ərzində sahələrdən 5596,0 ton kartof, 26562,0 ton tərəvəz və 3628,0 ton bostan məhsulları toplanmışdır. Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən tərəvəz istehsalı 22,4 faiz, kartof istehsalı 2,3 faiz və bostan məhsulları istehsalı isə 1,7 faiz artmışdır. Hektarın orta məhsuldarlığı tərəvəz üzrə 8,7 sentner, bostan üzrə 0,8 sentner artmış, kartof üzrə isə 0,6 sentner azalaraq müvafiq olaraq 132,1, 107,3 və 93,7 sentner olmuşdur.

Cari ilin doqquz ayında meyvə istehsalı keçən ildəki səviyyədən artıq olmuşdur. Belə ki, hesabat tarixinə 15087,8 ton və yaxud keçən ildəkindən 4861,0 ton çox (4,3 faiz) meyvə və giləmeyvə toplanmışdır..

2019-cu ilin müvafiq dövründə ət istehsalı (diri çəkidə) 3725,1 ton, süd istehsalı 15829,6 ton, yumurta istehsalı 7518 min ədəd, yun istehsalı 84,8 ton olmaqla əvvəlki ilin müvafiq dövründən ət istehsalı 136,5 ton və ya 3,5 faiz azalmış, süd istehsalı 99,9 ton və ya 0,6 faiz, yun istehsalı isə 8,0 ton və ya 10,4 faiz, yumurta istehsalı isə 472 min ədəd və ya 6,7 faiz artmışdır.

01 yanvar 2019-cu il vəziyyəti ilə müqayisədə iribuynuzlu mal-qara 0,6 faiz artaraq 37123 başa, o cümlədən inək və camışlar 1,2 faiz artaraq 17914 başa, qoyun və keçilər isə 0,6 faiz azalaraq 38286 başa çatmışdır.

2019-cu ilin doqquz ayında kənd təsərrüfatında məhsul istehsalı 66953,6 min manat olmuşdur ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövründən 8,5 faiz çoxdur.

Nəqliyyat kompleksində fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən yanvar-sentyabr ayları ərzində 648,0 min ton yük və 6178 min nəfər sərnişin daşınmış, 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən yük daşınması 2,9 faiz, sərnişin daşınması 1,9 faiz artmışdır.

İnformasiya və rabitə sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehlakçılara 580,3 min manatlıq xidmət göstərilmişdir. Bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 42,4 min manat və ya 7,9 faiz çox olmuşdur.

Rayonda pərakəndə ticarət dövriyyəsi 1,2 faiz artaraq 168315,1 min manata çatmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın dahi şair və mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə respublikamızda bir gündə 650 min ağacın əkilməsi təşəbbüsünə balakənlilər də yüksək əhval-ruhiyyə ilə qoşulublar. Geniş miqyaslı kampaniya çərçivəsində dekabrın 6-da keçirilən aksiyada rayon ərazisində minlərlə xan çinarı, eldar şamı, tuya və digər dekorativ ağac əkilib.

Şairin irsinin daha geniş təbliği, eyni zamanda, yaşıllıqların artırılması, ekoloji mühitin sağlamlaşdırılması məqsədi daşıyan bu nəcib və xeyirxah aksiyanın yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün rayonda əvvəlcədən ciddi hazırlıq işləri görülüb. Bu işlərin səliqə-səhmanla yerinə yetirilməsi üçün xüsusi qərargah yaradılmış, ümumrayon səviyyəsində bu tədbirlər uğurla yerinə yetirilmişdir. Bu məqamda bir məsələni də qeyd etmək yerinə düşər. Son illər ərzində Balakən rayonunda yaşıllıqların salınması, müxtəlif gül və bəzək kollarının əkilməsi, park və xiyabanların bərpa olunması və yenidən qurulması istiqamətində icra hakimiyyəti rəhbərliyinin həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər davam edir. Danılmaz həqiqətdir ki, son illərdə rayonun elə bir guşəsi yoxdur ki, ora diqqət və qayğıdan kənarda qalsın. Bu vacib işlərin böyük coşqu ilə, can yanğısı ilə görülməsi haqlı olaraq balakənlilərdə və bura üz tutan qonaqlarda xoş ovqat yaradır.

Səhifəni hazırladı:
İlham PƏNAHOV,
"Respublika".